

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Inquiruntur varia circa naturam & notionem infidelitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO VIGESIMA QUINTA.

De infidelitate.

ABSOLVTIS iis qua ad Fidei notitiam pertinent, nonnulla de vitiis Fidei contrariis sunt adjicienda; horum enim declaratio non parum ad plenam & perfectam Fidei cognitionem conducit. Sicut autem Fides est duplex, Moralis, qua est virtus inclinans ad standum promissis, Fidemq; datam servandum, & Theologica, qua est virtus intellectualis hactenus à nobis declarata, ordinaturq; ad actus Fidei eliciendos, quibus mysteria à Deo nobis revelata propter ejus auctoritatem credimus: ita etiam duplex est infidelitas, una Fidei morali, secunda Theologica contraria, & de hac solâ præsens procedit disputatio.

SECTIO PRIMA.

Inquiruntur varia circa naturam & notionem infidelitatis.

I. Certum est dari peccatum infidelitatis.

DART peccatum infidelitatis certius est, quam ut de eo quisquam dubitare possit; sic enim Marci ultimo, vers. 16. dicit Christus: Qui non credideris, condemnabitur: item Joannis 15. v. 22. Si non venissem, & locutus fuissim eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo: qui scilicet in Christum tot tantisque miraculis doctrinam suam confirmantem credere volebant, sed ex malitiâ & perversitate, in suâ incredulitate persistebant.

II. Quando infidelitas est peccatum.

Ulterius itaque inquirimus quando infidelitas sit peccatum? Ad hanc quæstionem respondet Sanctus Thomas hic, quæst. 10. art. 1. Infidelitatem contrariam, seu contrariè oppositam Fidei, semper esse peccatum, infidelitatem verò secundum puram negationem ait S. Doctor non esse peccatum, sed potius pœnam peccati, ex peccato scilicet Adami consecutam. Prima pars probatur: voluntariè enim & liberè articulis Fidei debitè propositis non credere, est divinam auctoritatem virtualiter saltem contemnere, cum gravis omnibus incumbat obligatio Deo loquenti assensum præbendi, & captivandi intellectum in obsequium Fidei, ut præter loca Scripturæ numero præcedente allata, ostenditur ex illo Joannis 3. vers. 18. Qui non credit, jam judicatus est, nimirum propter voluntariam incredulitatem. Hinc etiam Christus cum Joannis 16. v. 8. & 9. loquens de Spiritu Sancto dixisset: Arguet mun-

Infidelitas contraria Fidei est peccatum.

Invidibilis ignorantia excusat à peccato infidelitatis.

dum de peccato, hoc immediatè post explicat de infidelitate, seu voluntariâ incredulitate circa Christum; de peccato quidem, inquit, quia non crediderunt in me. Secunda verò pars ostenditur, nam sicut in aliis rebus, ita etiam in infidelitate ignorantia invincibilis excusat à peccato: Unde ad Romanos 10. vers. 14. dicit Apostolus: Quomodo credent ei, quem non audierunt? Hujusmodi ergo infidelitas, inculpabilis cum sit, à peccato excusatur.

Quæres, quis censendus sit infidelis? Inprimis certum videtur ad hoc præcisè non sufficere, ut quis actum & habitum Fidei non habeat, sic enim Christus & Beati forent infideles. Nec etiam ut quis sit infidelis requiritur, ut tum actum habitu Fidei careat culpabiliter, infantes enim non baptizati censentur infideles, qui tamen & actum & habitum Fidei carent inculpabiliter. Infidelitas proinde hoc modo sumpta est carentia actus & habitus Fidei in subiecto apto. Ut verò quis culpabiliter sit infidelis, negare positivè debet omnia vel aliquod saltem Fidei mysterium sibi debitè propositum, & hoc modo vel tollere habitum Fidei, si illum antea habebat, vel impedire, ponendo scilicet obstaculum habitui Fidei per actum infidelitatis, quem nimirum habitum hic & nunc sibi infusum habuisset, si actum Fidei, ut debebat eliciisset.

III. Quid requiritur ut quis censetur infidelis.

Infidelitas laicè sumpta, est carentia Fidei in subiecto apto.

Quamdiu ergo quis habet habitum Fidei, non potest absolute censeri infidelis, quantumvis vel omnia, vel aliqua mysteria Fidei, quæ seire tenentur, addiscere negligat. Quare, ut rectè Sanchez libro 2. in Decalogum, cap. 1. num. 8. si puer aliquis baptizatus in infantia, educaretur inter infideles, & postea ubi ad rationis usum pervenisset, ignoraret culpabiliter mysteria Fidei, non esset infidelis, nisi actu aliquo contra Fidem elicito

IV. Nullus absolute censeri potest infidelis, quamdiu habet habitum Fidei.

TOM. II.

Per negligentiam ad discendum Eadem committi potest peccatum infidelitatis privativa.

elicito habitum Fidei amitteret: dici tamen posset per hanc negligentiam committere peccatum infidelitatis privativæ. Infidelitas autem proprie dicta, ut dixi, est actus, quo quis rebus Fidei debite propositis dissentit, quod proinde non in peccato omissionis, ut aliqui volunt, sed commissionis situm est, sive hoc peccatum in solâ voluntate consummetur, ut vult Valentia hic, Disputat. 1. quæst. 10. puncto primo, Hurtado Disputat. 68. Sect. 2. & alii, sive in intellectu, ut contendit Suarez hic, Disp. 16. Sect. 3. num. 7. Coninck Disp. 18. dub. 3. & alii, quod videtur probabilius, si sermo sit de peccato infidelitatis non affectu tantum, sed effectu.

V.

Dari potest quorundam mysteriorum Fidei in vincibilis ignorantia.

Porro dari posse invincibilem quorundam Fidei mysteriorum ignorantiam, communis est Theologorum sententia. Quamvis enim, ut Tomo præcedente, Disputat. 2. Sect. 2. num. 3. ostendi, dari per longum tempus nequeat invincibilis ignorantia Dei, quorundam tamen Fidei mysteriorum, ut Trinitatis, Incarnationis, & similibus dari posse dixi hic, Disp. 15. Sect. 4. & 5. imo Dei etiam ut remuneratoris notitiam non esse ad salutem consequendam absolute necessariam ibidem ostendi, Sectione sexta.

VI.

Utrum peccatum commissionis & omissionis in infidelitate differant specie.

Quæret aliquis, Utrum peccatum commissionis & omissionis intra idem genus infidelitatis differant specie: exempli gratia duobus hominibus proponitur debite credendum aliquod mysterium Fidei, alter illud non credit, sed consensum culpabiliter suspendit, imo animum ab eo avertit, & alia omnia cogitat, ac voluntarie non præbet assensum: alter verò positive dissentit, & articulum illum absolute negat, vel saltem de eo deliberatè dubitat: quæritur inquam, Utrum hæc duo peccata differant specie, an numero tantum & materialiter. Probabilius mihi videtur cum P. Suarez hic, Disp. 15. Sect. 1. hæc duo peccata differre specie; habent enim se sicut odium Dei, & peccatum non diligendi eum, quando quis habet obligationem actum amoris Dei eliciendi; sicut namque ibi sunt duo præcepta specie distincta, alterum positivum amandi Deum, alterum negativum non eum odio habendi, ita similiter hic sunt etiam duo præcepta specie distincta, negativum unum, nempe non dissentiendi Deo loquenti, nec negandi res Fidei; alterum positivum, audiendi scilicet Fidei articulos, cõsque debite propositos credendi.

VII.

Quanta sit gravitas peccati infidelitatis.

Quæri etiam hic solet, quanta peccati infidelitatis sit gravitas. Et quidem esse illud radicaliter admodum grave, exinde constat, præterquam enim quod hominem privet gratiâ, in quo cum aliis omnibus peccatis mortalibus convenit, tollit insuper Fidem, totius ædificii supernaturalis fundamentum, utpote sine qua impossibile est placere Deo, & actus virtutis sicut oportet ad æternam beatitudinem consequendam elicere, sicque maximum homini infert nocumentum, jureque censetur hoc sensu peccatum longè gravissimum. Alia verò peccata relinquunt Fidem, per quam homines respicere possunt, & aliquid impetrare, per quod ad priorem iterum statum redeant, juxta dictum illud sæpius à Divo Augustino usurpatum: *Fides impetrat, quod lex imperat.*

VIII.

Graviora sunt ex genere suo peccata contra virtutes Theologicas.

Loquendo verò de gravitate formali, S. Thomas hic, quæst. 10. art. 3. & alibi docet peccata contra tres virtutes Theologicas Fidem, Spem, & Charitatem esse ex genere suo graviora peccatis contra virtutes morales, cum peccata illa opponantur virtutibus Theologicis, quæ immu-

diatè respiciunt Deum, ac proinde hæc peccata immediate à Deo avertunt. Comparando autem peccata hæc inter se, dicit S. Thomas odium Dei esse ex genere suo peccatorum omnium gravissimum. Quando autem dicitur hæc peccata esse ex genere suo graviora, sensus est peccatum gravissimum in genere infidelitatis esse gravius quocunque peccato contra virtutes morales, & peccatum gravissimum contra Charitatem esse gravius quocunque alio peccato, non solum contra virtutes morales, sed etiam infidelitatis.

Regula ergo illa Aristotelis, 8. Ethicorum, IX.

cap. 5. quam etiam 1. 2. quæst. 73. art. 4. approbat S. Thomas, nempe, *Illud in moralibus est pessimum, quod optimo contrariatur*, intelligenda est per se loquendo, & ex genere suo, nil enim vetat, quo minus detur peccatum aliquod infidelitatis, vel etiam alterius vitii, quod aliquod peccatum odii Dei, quod vel ratione vehementis passionis, ex qua elicitur, vel aliunde nonnihil excusari possit, in gravitate excedat, cum è contra circumstantiæ cum quibus infidelitas, aut aliud peccatum elicitur, ejusmodi esse queant, ut eorum malitiam mirum in modum augeant: sicque ex circumstantiis ita gravitas odii decreverit, & aliorum peccatorum crescere potest, ut hæc illud interdum vel exæquet, vel superent.

Circa omissionem amoris debiti, existimo ne

quidem in genere suo excedere homicidium, aut aliud hujusmodi gravissimum peccatum, cum omisso diligendi Deum negativè tantum opponatur Charitati, homicidium autem opponitur justitiæ positivè. P. Suarez verò Disp. 2. de Spe, Sect. 2. num. 5. ait dari posse peccatum aliquod contra Spem gravius quocunque peccato infidelitatis: sicut enim, inquit, actus concupiscentiæ erga Deum, quo quis amat Deum sibi, seu ut bonum proprium, elicitur ab habitu Spei, & est perfectior ullo actu Fidei, saltem ut Fides est in voluntate, sic namque non est virtus Theologica, cum non feratur in Deum immediate, sed solum in actum Fidei, quem imperat, adeoque ut sic est virtus moralis, Spes autem, etiam ut est in voluntate est virtus Theologica, & Deum immediate habet pro objecto. Jam verò, sicut actus ille Spei proximè positus est perfectior ullo actu Fidei; ita actus huic actui oppositus, quo quis diceret: *Volo potius in re aliâ, quam in Deo ponere felicitatem*, est pejor seu gravior ullo actu infidelitatis. Quamvis ergo actus desperationis sint ut plurimum graviores actibus infidelitatis, ratione tamen actus desperationis proximè positi concludit maximum peccatum contra Spem esse gravius maximo peccato infidelitatis, adeoque sicut Spes ob actum prædictum est perfectior Fide, ita habitus desperationis ob hunc actum est pejor habitu infidelitatis.

SECTIO SECUNDA.

De variis speciebus infidelitatis.

PECCATUM infidelitatis cum aliis tum contra virtutes Theologicas, tum morales peccatis Sectione præcedente comparavimus, quamque respectu illorum habebat gravitatem exposuimus; nunc ergo peccata infidelitatis, quæ varia sunt, inter se conferemus, eorumque respectu sui invicem malitiam examinabimus.

Tres

peccati contra virtutes morales.

Quid sit peccata esse ex genere suo gravissima.

Quo sensu intelligendum sit, illud in moralibus est pessimum, quod optimo contrariatur.

Circumstantiæ mirè augent, aut minuant peccata.

X. Quid de omissione amoris Dei censendum.

Actus concupiscentiæ respectu Spei, ut boni proprii, elicitur à virtute Spei.

Actus prioris actui diametraliter oppositus.

Aliqua desperationis est peccatum gravius, illâ infidelitate.

I. Comparantur peccata infidelitatis inter se.